

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

De rijke jongeling

“Goede Meester! Wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?”, Matth. 19:16

Meende de Heere Jezus dat nou echt, toen Hij die rijke jongeling opdroeg alles te verkopen wat hij had? En zo ja, is dit een gebod ook voor ons? Wellicht kennen wij het verhaal van Antonius, die dit gebod letterlijk nam. Ja, die Antonius, wel de vader van de monniken genoemd! Hij leefde van 251 tot 356, bij elkaar dus 105 jaar. Antonius hoorde in de kerk van Alexandrie de woorden uit bovengenoemd hoofdstuk: Zo gij volmaakt wilt zijn, verkoop wat gij hebt en geef het de armen en gij zult een schat hebben in de hemel en kom herwaarts, volg Mij. Deze woorden troffen hem.

Antonius was 18 toen hij het hoorde; was toen zijn ouders al kwijt, die hem een groot landbezit hadden nagelaten. Hij verkocht alles, reserveerde van het geld iets voor een jongere zus, verdeelde zijn geld onder de armen en ging als een kluizenaar in de woestijn leven.

We gaan nu niet verder op de geschiedenis van Antonius in, maar proberen een antwoord te vinden op de vraag.

De rijke jongeling was een keurige man die vanaf zijn jeugd probeerde naar Gods heilige wet te leven en die het werkelijk meende toen hij zei dat hij Gods geboden had onderhouden. Vrede voor zijn ziel had hij niet en toen hij van Jezus hoorde, Die in zijn ogen net zo’n keurige man was als hij, stelde hij Hem de prangende vraag: Wat ontbreekt mij nog, opdat ik eeuwig moge leven?

Laten we deze man niet afschrijven. Zaten er maar meer mensen met de vraag hoe het eeuwige leven te verkrijgen is! De Heere Jezus schreef hem ook niet af en trad hem heel anders tegemoet dan de manier waarop Hij vele huichelachtige farizeërs te woord stond. Jezus beminde hem zelfs!

De nette en ijverige jongeman was echter geen ontdekt mens. Hij had zichzelf eigenlijk nog nooit goed bekeken in de spiegel van Gods wet. Hij dacht dat hij een goed mens was. En Jezus vond hij ook een goed Mens. Vandaar dat hij de Heere aanspreekt met: Goede Meester!

De jongeman geloofde werkelijk dat er goeie mensen zijn. Nu was de Heere Jezus natuurlijk wel goed. Maar omdat de man dacht dat er goeie mensen bestaan, waarvan hijzelf er ook een was, reageerde de Heere Jezus met: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een, namelijk God.

Hebt u zich ook wel eens verbaasd over Jezus’ verstand en antwoorden? Men verbaasde zich al over Jezus’ wijsheid toen Hij nog maar 12 was, zie Lukas 2:47. Ook deze woorden aan het adres van de rijke jongeling moesten de man stil zetten, en ons trouwens ook.

Dan het vervolg. Jezus komt de man allereerst in zijn denken tegemoet. De man dacht via de sporten van de wetsladder de hemel te bereiken. Welnu: onderhoud de geboden. Dan zult gij tot het eeuwige leven ingaan.

Zulk een antwoord had de jongeling natuurlijk wel verwacht. Dit advies was helemaal conform zijn eigen manier van leven. Maar toch voelde hij zich nog niet vol-

maakt. Dat wilde hij nu zo graag zijn. De heilige God zou dan goedkeurend vanuit de hoge hemel op hem neerzien. Daarom horen we de Meester zeggen: Zo gij volmaakt wilt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt en geef het de armen en gij zult een schat hebben in de hemel. En kom herwaarts, volg Mij!

Dit advies is nu bedoeld om de rijke jongeling zijn ware gedaante te laten zien. Had Jezus zojuist nog gezegd dat er niemand goed is onder de mensen, welnu, dan wilde Hij die jonge man daarvan graag overtuigen. Zodat hij in plaats van een goed mens een slecht mens zou worden en, van de ladder afgevallen, Gods genade zou nodig krijgen.

De Heere Jezus doet in Zijn advies om via de gehoorzaamheid aan Gods wet het eeuwige leven in te gaan, alsof Hij nog met Adam voor zijn val te maken heeft. Toen, ja toen sprak de Heere zo. Maar het is allemaal zo radicaal veranderd door de diepe val die de mens maakte! Het verbond der werken is verbroken! Niemand is goed, dan God alleen.

De raad van de Heere Jezus was dus bedoeld om de man stil te zetten en aan zichzelf te ontdekken. Hij moest ontdekken hoe vast hij zat aan zijn geld. En dat hij voor zijn naaste niets over had. En dat hem dus de liefde ontbrak. En dat God in Zijn heilige wet juist liefde eist. Volmaakte liefde. Liefde tot God bovenal en onze naaste lief te hebben als onszelf. De man had alleen zichzelf lief. En kreeg zichzelf steeds liever. God moest hem dus ook wel lief hebben, ja natuurlijk! God houdt nu eenmaal niet van slechte mensen, maar van goeie! Nou, hij was er een hoor!

Dit maakt ons duidelijk dat het de Heere Jezus dus niet in eerste instantie te doen was om de rijke jongeling in zijn eigengerechtigheid te stijven, maar om hem juist zijn ongerechtigheid te laten zien. De beste man had nog nooit gezien dat hij een verdorven natuur had en dat hij krachtens die natuur geneigd was God en zijn naaste te haten!

Al gaat de Heere Jezus verderop en op andere plaatsen in op de gevaren van rijkdom, toch geeft Hij de rijke jongeling en daarmee ook ons niet het advies om als een Antonius een kluizenaarsleven te gaan leiden. De Heere heeft immers ook rijke kinderen. De Heere Jezus liet Zich ook dienen door rijke discipelinnen, ja Hij is zelfs bij de rijke in Zijn dood geweest!

Wat heeft zijn rijkdom die jongeling echter in de weg gestaan. Ach, er zijn zoveel dingen die een mens in de weg kunnen staan! Ook daar moeten we aan ontdekt worden. Zalig worden moet voor ons een onmogelijkheid worden. En wat nu onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. Omdat Hij goed is. In en om Christus, Die werkelijk arm wilde worden om arme zondaren rijk te maken. Dat wens ik u en mij toe, dat we maar als een arm zondaar aan de voeten van een rijke Christus terecht mogen komen!

ds. K. Hoefnagel

Ik sterf - komma

Ik heb mensen zien sterven. Als dominee ben ik meerdere keren erbij geroepen, toen een oude man of vrouw lag te sterven. Ik heb bij sommigen gezien hoe ze de laatste adem uitbliezen. Aangrijpend. In mijn vorige werk bij de politie in Rotterdam heb ik ook meerdere keren mensen zien sterven. Dat waren vaak jongere mensen. Zij stierven plotseling, soms na een ernstig ongeluk. Ik herinner mij een meisje van 17 jaar dat met haar ouders verongelukte na een frontale botsing. Ik heb haar doodstrijd gehoord en haar angst gezien. En terwijl ze vastzat in de totaal vernielde auto, hield ik haar hand vast en overleed ze aan haar verwondingen. Dat beeld raak ik nooit meer kwijt. Jonge mensen, je kunt zomaar ineens, heel onverwacht, moeten sterven. Kan dat? Ben je dan voorbereid?

Jozef gaat sterven. En hij kan sterven. Hij is voorbereid. Hij heeft geleerd om het niet aan te laten komen op het laatste moment. Bij zoveel mensen is dat heel anders. Als de dood komt, dan hebben zoveel mensen nog zoveel te doen. Dan moeten ze het nog goed gaan maken met andere mensen. Hoe vaak gebeurt het niet, dat er dan pas weer contact is met een broer. Of dat dan pas een kind wordt omhelsd, nadat er jarenlang in ruzie is geleefd. Waarom laten mensen het toch zover komen?

Bovenal moet het dan met God nog goed gemaakt worden. Er zijn er die met veel vrees op hun sterfbed liggen. Er zijn er die hulpeloos zijn als hun einde komt. Die geen rust hebben, en geen troost. Die geen God hebben. Die met hen meegaat het dal van de schaduwen des doods in.

Jozef hoefde op zijn sterfbed niets meer te doen. Alles was goed tussen hem en zijn broers. Daar hoefde hij niet pas op zijn sterfbed aan te beginnen. Bovenal lag het vlak tussen de Heere en zijn ziel. In zijn jonge leven had hij de Heere leren zoeken. Hij mocht al jong de Heere vrezen. En nu hij oud geworden was, kon hij het rustig en kalm onder ogen zien: 'Ik sterf'. Omdat het tussen hem en mensen vlak lag. Vooral omdat het tussen hem en God vlak lag. Hij

hoefde niet meer te doen dan alleen te sterven. Hij was voorbereid.

Hij zegt: 'Ik sterf, máár God...' Er staat achter die constatering geen punt 'Ik sterf. Punt'. En dan is er niets meer. Dan komt er een eeuwige duisternis, een eeuwige dood, zoals bij al teveel mensen. Nee, er staat een komma. Ik sterf. Komma. Máár God!

Jozef mocht God overhouden. En dan heb je alles, jonge mensen. Paulus zegt in Efeze 2: 'Maar God, Die rijk is in barmhartigheid (...) heeft ons levend gemaakt met Christus'. Daar ligt het geheim. Van nature zijn wij geestelijk dood, door misdaden en zonden. En daarom moeten we ook eeuwig sterven. Maar er is een God Die barmhartig is en Zijn Zoon heeft gegeven tot vergeving van onze zonden. En wie in Hem gelooft, heeft het eeuwige leven.

Jonge mensen, ben je voorbereid op de dood? Je moet daar niet pas over na gaan denken als je van de dokter hoort: 'Je hebt kanker en ik kan niets meer voor je doen'. Je moet niet pas aan je dood denken als je in de ambulance ligt en met je bloed ook je leven uit je voelt wegstromen.

Koning Salomo zegt: 'En gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap...' (Prediker 12). Denk niet bij jezelf: dat komt later wel. Als ik ouder ben en meer tijd heb. Nee, zegt Salomo, dan zul je er geen zin meer in hebben. Als je oud geworden bent, dan heb je zoveel kwalen en zoveel pijn en zoveel zorgen, dan heb je er geen kracht meer voor.

Je moet nu voorbereid zijn. Want je weet niet of je oud wordt. Je weet niet of je bij je verstand blijft. Je weet niet of je er over zestig jaar nog bent. Je weet niet of je er volgende week nog bent...

De Heere wil niet dat je onbekeerd zult sterven. Hij wil niet dat je voor eeuwig zal sterven. Hij wil je het eeuwige leven geven. Vandaag is het nog mogelijk om genade te krijgen. Hij zegt het zo welmenend: Bekeer je tot Mij, waarom zou je sterven? Wend je naar Mij toe en word behouden!

Zodat jij over zestig jaar, of over twintig jaar, of...morgen...kunt zeggen: 'Ik sterf, máár God!'

ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Genesis 50:24

En Jozef zeide tot zijn
broederen: ik sterf,
maar God...

Wanneer we denken aan, lezen over of spreken van Paulus, dan mogen we niet voorbijzien zijn Goddelijke roeping en zending. Van zijn Goddelijke roeping werd Paulus zich bewust in Damascus. Begenadiging door God en het roepen door God tot het heilig dienstwerk. Hoe het met het laatste gegaan is kunnen we lezen in het boek Handelingen. Samenvattend kunnen we spreken van de drie zendingsreizen van Paulus. De eerste zendingsreis lezen we in de hoofdstukken 13 en 14. De tweede in hoofdstuk 15 vanaf vers 34 tot hoofdstuk 18 vers 22. De derde zendingsreis begint bij Handelingen 18: 23 tot Hand. 26:32. Door de wonderlijke leiding en trouwe zorg was er een zegenrijke gemeente te Antiochië ontstaan. We moeten wel zeggen een gemeente met bloeiend geestelijk leven en dat niet zonder het ambtelijke werk. Er was zelfs roepingsbesef ten opzichte van de naaste. De kerk te Antiochië werd een zendende kerk. De Goddelijke roeping van Paulus tot het zendingswerk allereerst tot de heidenen werd middellijk, kerkelijk en gemeentelijk geëffectueerd. Zo behoort het steeds toe te gaan. God de Heere is in alle opzichten een God van orde. De Heere dienend en vastend waren Gods dienaren bijeen, Hand. 13:1 en 2. De Heilige Geest sprak met nadruk: zondert Mij af beiden Barnabas en Saulus tot het werk waartoe Ik hen geroepen heb (vers 2). Geroepen tot het zendingswerk. Daar waren allen van overtuigd. De handoplegging die volgde was niet slechts een zinnebeeld van de mededeling van de gaven van de Geest (Hand.

Paulus zijn plaats

8:17), maar ook van de bevestiging in het ambt. Barnabas en Saulus ontvangen van Christuswege door middel van de Kerk het ambt van dienaars des Woords bijzonder voor het werk onder de heidenen. Wat er verder staat in vers 4 mogen we niet voorbijzien. Er staat niet: wij zonden hen uit, maar er staat dat de Heere dat deed. Daar was men van overtuigd. De Koning van de Kerk had tot hen gezegd: ga, en zij gingen. Op het bevel van de Koning. Daar hebben de aanwezigen en zelfs heel de gemeente van Antiochië amen op gezegd. Werd de gemeente van Jeruzalem zendingsgemeente onder de mede- Israëlieten, de broeders naar het vlees, de gemeente van Antiochië werd een zendingsgemeente gericht op de heidenen. Wat is Gods leiding en doel wonderlijk. Ook nu nog, al zijn de omstandigheden anders. Wat in de Dordtse Leerregels staat, hoofdstuk 1 par. 3 is treffend en van betekenis. God zendt goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap opdat de mensen tot het geloof worden gebracht. De mensen. Daar staat niet de uitverkorenen. Er mag ook niet gezegd worden: de mensen dat zijn Gods uitverkorenen. Laten ambtsdragers letten op de levensgang van de Heere Jezus. Met nadruk heeft Jezus gezegd (Lukas 19:10): De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Die gezindheid, die gewilligheid, zien we ook bij de apostel Paulus. Niet plichtmatig, maar hartelijk heeft hij beleden (1 Tim. 1:15) Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. Bekend zijn de trieste uitspraken: Jezus Christus heeft Zijn bloed gegeven voor ons allen. Laten we dit allen geloven. Er is verzoening voor allen. Ook is gehoord: er is geen enkel heilswoord voor een onbekeerde. De Schrift goed als de Heilige Schrift te lezen en daarnaar

te leren is Goddelijke eis en zo te werken voor en onder mensen. Het levensvoorbeeld daarvan is de hoogste Profeet en Leraar Jezus Christus. In navolging van Jezus Christus ging Paulus zijn weg en hoe. Het nagaan daarvan is van belang en zelfs heilvol. Naar de wil en besturing des Heeren had Paulus geen vaste standplaats. Welk een onderwijs werd gegeven en er werden banden gelegd. Zijn brieven bevatten veel voor ons. En die brieven hebben Goddelijk gezag. Het boek Handelingen behoort bij het lezen betrokken te worden. De laatste zendingsreis tekent ons bijzonder Paulus als gevangene van Jezus Christus. Veel heeft hij moeten lijden om Christus Jezus, om Zijn Naam, Zijn werk. Maar hij schaamde zich het evangelie van Jezus Christus niet. Zijn lust was te prediken Jezus Christus de Gekruisigde. De kracht Gods en de wijsheid Gods. Hij wist dat dit gevolgen zou hebben. Bij de Jood ergernis en bij de Griek dwaasheid. Hij deinsde voor geen enkele tegenstand terug. Er brak wat los. Maar de Heere gaf te spreken. Als geboeide. Als gevangene. Handelingen 26 is ook voor ons een sprekend voorbeeld. Een levensvoorbeeld. Welk een getuigenis gaf Paulus en voor welk een gezelschap, Hand. 26. Welk een woord sprak hij op het spreken van Koning Agrippa. Meer dan een woord. Paulus zeide: Ik wenste wel van God dat en bijna en geheel niet alleen gij maar ook allen die mij heden horen zodanigen werden gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden, deze boeien, Hand. 26:29. Die houding moet ons toch niet beschamen. De Heere laat vandaag nog werken. Elke zondag is Gods koopdag. Beseffen we het? De Heere laat Zijn personeel werken en dat niet zomaar. De Heere laat verkopen. Om niet. Uitgenade. Verkopen met een gunnend hart en gebed tot God. Zo was het bij Paulus. Is het ook zo bij ons?

Ds. M.C. Tanis

Wij zullen U nalopen. Hooglied 1:4b

De Kerkbruid heeft de Goddelijke trekking nodig om de Heere na te lopen. Daarom zegt zij: 'Trek mij, wij zullen U nalopen.' Door de Heere na te lopen wil de Bruidskerk haar dankbaarheid tonen voor alles wat haar Bruidegom haar gegeven heeft. "U hebt ons immers tot Uw kinderen aangenomen en de Geest van Uw Zoon uitgezonden in onze harten die roepen: Abba, Vader, Gal. 4:6. Daarom zullen wij U nalopen. U bent immers onze Herder en wij Uw schapen die Uw stem horen en U navolgen en nalopen, Ps. 23:1 en 100:3, Joh. 10:27." Waarom staat er 'trek mij' in het enkelvoud en 'wij zullen U nalopen' in het meervoud? Omdat de Kerk een lichaam is (enkelvoud) met vele leden (meervoud). Ook vinden we in liefdesliederen de afwisseling tussen enkelvoud en meervoud. Ook kan het betekenen dat Gods kind uitspreekt dat anderen zullen volgen als hij of zij getrokken wordt, zodat ze samen de Heere zullen nalopen. Een kind van God hoopt tot zegen te mogen zijn voor anderen. Wat moeten we onder 'nalopen' verstaan? De Heere brengt tot overtuiging van zonde en schuld en dat is een bange en benauwde weg. Het is kwaad en bitter tegen de Heere te zondigen. Maar de Heere ontdekt ook aan de weg der genade in Zijn Zoon. De enige weg tot behoud is zonder enige gerechtigheid van uzelf de toevlucht te nemen door het geloof tot de Heere Jezus om zo deel te krijgen aan de gerechtigheid van Jezus. Dan ontdekt de Heere de weg van deugd en godsvrucht. "De Heere zegt: Nu moet u ook heilig voor Mij proberen te leven." Vroegere vrienden worden tot vijanden. Het is onmogelijk twee heren te dienen. Het is of de Heere of de duivel dienen. De Heere geeft op het gebed genade en kracht om voor Hem te leven. Wat betekent het woord 'lopen'? Wie loopt heeft haast. Er is al teveel tijd en kracht misbruikt in de zondedienst. Gods kind loopt met het doel om God te eren en om eeuwig gelukkig te zijn. Het geeft de begeerte aan toe te nemen in genade en deugd. Lopen doe je onbevreesd en moedig. Gods kind zoekt niet eigen gemak, maar de eer van God. Gods kind onderwerpt zich in alles, ook in tegenspoed, aan de Heere. Als er opstand in het hart komt veroorzaakt dat verdriet bij Gods kind. Het is Gods kind goed nabij God te zijn. De Heere nalopen gaat boven alles wat in de wereld te vinden is. Het verlangen leeft meer en meer vernieuwd te worden naar het beeld van God. Het getrokken worden door God en het nalopen horen bij elkaar. "Die getrokken is, loopt de Heere na en alleen hij. En die Hem naloopt, is getrokken." De Heere geeft aan krachtelozen kracht om Hem na te lopen. De Heilige Geest trekt voortdurend. Gods kinderen kunnen het nergens beter krijgen dan bij de Heere. Alleen bij Hem zijn de woorden van het eeuwige leven. Bij Hem is de Fontein des levens. Er is geen betere weg dan de Heere na te lopen. Wie de Heere naloopt heeft licht, vrede en blijdschap. Met lust en genoeg volgen Gods kinderen de Heere. Als zij struikelen, zoekt de Heere hen weer op.

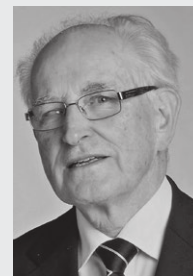
Gods kinderen zullen aan het einde van de loopbaan de kroon der heerlijkheid ontvangen. Wie volharden zal tot het einde zal zalig worden. Zij gaan van kracht tot kracht totdat zij voor God in Sion zullen verschijnen. Zij worden door de Heere ondersteund, gesterkt, bewaard, voortgetrokken en geleid.

Toepassing. Velen lopen de Heere niet na. Zij jagen naar eigen eer, gemak, vermaak en voordeel. Velen jagen de zonden na. Maar daarop zullen de dood en de eeuwige rampzaligheid volgen. Hoe meer u de wereld en de zonde najaagt, hoe verder u van God zult worden afgetrokken en hoe goddelozer u zult worden. Er zijn er ook velen die wel schenen te lopen, maar zij zijn toch weer achtergebleven. Zij werden het lopen snel moe. Zij kregen met Demas de tegenwoordige wereld weer lief. "Vaak is het zo dat nauwelijks één van hen de Heere blijft nalopen, zodat de Heere wel mag zeggen, zoals Jezus eens zei tot die ene van de tien die genezen waren van hun melaatsheid: heb Ik er niet tien genezen? Waar zijn de andere negen? Lukas 17:17. Moeten wij ook zo niet zeggen van velen: Waren er niet tien die overtuigd schenen te zijn? Waar zijn dan de andere negen?" Door Gods goedheid zijn er ook velen die de Heere vrezen en navolgen. "Maar wat is er een algemene goddeloosheid, traagheid, dorheid en slapheid in het nalopen van de Heere. En dat is de toestand van bijna alle christenen. Zou de Heere hen niet mogen aanspreken en zeggen: Is dit Mij nalopen? Is dit het nakomen van uw beloften en betuigingen aan Mij gedaan toen u zich in het verbond aan Mij overgaf?" Wie zo traag de Heere naloopt, heeft een kwijnend leven. Er is dan niet veel blijdschap en troost in de ziel. U geeft de satan gelegenheid om u te bespringen en aan te vechten. Op die manier bent u ook niet in staat om anderen te trekken. Dan leeft u ook weinig tot verheerlijking van God. Loop de Heere toch na met nieuwe moed, voornemen en ijver. De beste komt veel te kort in het nalopen van de Heere. De beste daden zijn nog gebrekkig en zondig. Het goed van de wereld is het niet waard om na te lopen. Van Gods kinderen geldt: "Zij zoeken alleen met de Heere te verkeren en leven graag dicht bij Hem. Daar hebben zij hun genoeg in, en dat kunnen zij niet verkrijgen als zij veel met de wereld verkeren. Daar is de Heere niet. Zij vrezen en zoeken Gods toorn te ontvluchten, waar de wereld niet voor vreest en voor eeuwig onder zal blijven. Zij zoeken te genieten wat de wereld eens zal wensen te genieten maar voor eeuwig zal missen, namelijk Gods gunst en zalige gemeenschap. Amen."

Ds. A. van Heteren

EEN VRAAG

“Een opmerking heb ik als onderwerp gekozen nl. over al eerder door mij genoemde bezwaren tegen een bepaalde prediking in (Oud-) Ger. Gem. (in Ned.)- en ook HHK-kring alsmede van sommige B.h.P dominees. Namelijk dat men blijft wachten op meer “bewijzen” van Gods uitverkiezing van mij als zondaar. Nog meer als wat God al een heel leven lang aan je ten koste legde middels de prediking en het Bijbels onderwijs vanuit de opvoeding van thuis, school en kerk. Voorwaarden noemt men het niet maar zo komt het wel over.

Een sterk voorbeeld vond ik in Terdege van 22 augustus. Ik weet niet of u het blad zelf leest maar ik zal het citeren wat me zo opviel of liever tegenviel. Op pagina 105 in een artikel getiteld “Portret” vertelt een inmiddels 86-jarige weduwe haar levensverhaal. Ze had een lang en gelukkig huwelijks- en gezinsleven en heeft nu een talrijk nageslacht. Een prachtig getuigenis over haar leven als christen. Ze schrijft bijna aan het eind onder het opschrift: “Moeilijk” het volgende: Inmiddels ben ik oud geworden. Elke ochtend zeg ik bij het wakker worden: “Heere, ik ben er nog. Ik heb de tijd voorbij laten gaan, zou het voor mij nog wel kunnen?” Ik heb vaak wonderlijke uitreddingen gehad, maar het is Christus niet. Wat zou het een wonder zijn als Hij nog in mijn leven wil komen. Einde citaat. Hier kan ik echt niets mee. Hier wordt toch een totaal verkeerd beeld gegeven van het leven uit en met Christus? Waaruit heeft ze al die jaren dan geleefd? Het lijkt wel erg vroom en ik bedoel het niet verkeerd maar wordt hier de twijfel niet als een bepaalde deugd omschreven?”

Aldus een belangrijke vraag die mij bereikte. Ik wil daar ditmaal als uitzondering iets over schrijven.

U schrijft eerst over “bewijzen” die sommigen zoeken voor de uitverkiezing. U noemt prediking en opvoeding. Calvin noemt deze zaken tekenen van een “zekere” uitverkiezing. Deze zijn niet een bewijs dat iemand uitverkoren is; denk aan het Joodse volk. Het heeft er ook wel weer mee te maken. Maar de verkiezing van Israël is zonder meer nog geen bewijs, zoals u zelf ook weet, dat iedere Israëliet deelt in het heil.

Ik kijk liever naar Dordtse Leerregels I, 12. Daarin gaat het om de vruchten van de verkiezing, zoals een waar geloof in Christus, droefheid over de zonde enz.

Mogen we deze vruchten in ons waarnemen? Deze geven ons hoop op Gods genade, zelfs op de uitverkiezing. Men noemt deze sluitrede met een vreemd woord het mystiek syllogisme. Er is ook een praktisch syllogisme, dat te maken heeft met de vruchten die naar buiten openbaar komen in een heilige wandel (HC. Antw. 86). Er is over deze en dergelijke uitspraken verschil van inzicht. Deze “kenmerken” kunnen soms steun bieden, maar je komt er nooit helemaal uit, je hebt geen waterdichte garantie, want het is niet los te denken van onze subjectieve gevoelens. Ons geloof dreigt zich dan te richten op de christen en niet op Christus.

De eerste en beste uiting van het geloof mag zich direct op Christus richten. Dat is duidelijker en dat is een onbedrieglijke vastheid. Daarna kunnen de vruchten in de inleving en in de uitleving aan de orde komen, zoals in I,12 verwoord.

Nu die mevrouw. Er staat bij in I,12: de uitverkorenen worden “te zijner tijd, hoewel bij onderscheiden trappen en in ongelijke mate” verzekerd. Hiermee is gezegd dat niet ieder op dezelfde hoogte staat. De vraag naar de echtheid van ons geloof is veelzijdig. Vanuit de mens is er nimmer een mogelijkheid. Juist als we de rijkdom der genade mogen beleven en geloven, worden de aanvallen van de duivel en de zonde sterker, worden deze sterker en smartelijker gevoeld.

Deze vrouw heeft wel veel zegeningen mogen ontvangen, zoals zij zegt; uitreddingen zoals we die noemen. Maar zij bedoelt de persoonlijke kennis van Christus, zoals Paulus zei: Het heeft Gode behaagd Zijn Zoon in mij te openbaren. Zij zou zeker uit die zegeningen de conclusie moeten trekken dat de Heere meer heeft dan dit om haar te geven en dat de Heere daartoe ook zeer gewillig is. De kennis van Christus is onmisbaar. Hem kennen en van Hem weten zijn twee dingen.....

Mensen als deze vrouw hebben nader onderwijs nodig om tot helderheid te komen. En dat voelt u dan wel goed aan. Maar u weet ook dat de Heere Jezus erg onderscheidenlijk sprak. De discipelen zelf riepen uit: Wie kan dan zalig worden? Gelukkig gaf de Heere daar ook het antwoord op: Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God. Dat zou deze vrouw ook mogen geloven.

Maar onze vaders geven zelf al aan dat dat er trap en mate is. Denk aan de woorden: “te zijner tijd, hoewel bij onderscheiden trappen en in ongelijke mate”. Aan Gods kant zijn Gods kinderen in Christus allen zalig, maar de beleving en het weten verschilt. Ieder mens is geboren, maar ieder (kan) dat nog niet weten. Een winterse wijnrank leeft, maar er moet een proces volgen om de druiven waar te nemen. Dat zijn Bijbelse beelden. Die onderscheidingen zijn naar Gods wil. We gaan geen jonge planten uitroeien, omdat er geen vruchten aan zitten. Zelfs een rokende vlaswiek en een gekrookt riet verbreekt de Heere niet. Tegelijk zien we dat Hij Zich kant tegen alles wat hoog en groots is. In een gezin, gezeten aan de tafel, krijgt een baby de meeste aandacht. Maar die zuigeling drijft niet op eigen kenmerken, maar op het werk van de Heilige Geest, Die uitgaat van de Vader en de Zoon.

Ik kan deze vrouw ten dele best begrijpen; de tollenaar zou ook wel naast haar kunnen zitten. Ik zou haar wel proberen de weg bescheidenlijker uit te leggen. Ik hoop dat ik u enige helderheid heb mogen verschaffen, tot Gods eer en vermeerdering van Zijn Koninkrijk.

Het geweten (10)

Over de plaats van het geweten in de opvoeding en de bekering

De vorige keer zijn we geëindigd met de vraag of uw geweten u als eens veroordeeld heeft. U hebt die vraag toch niet naast u neergelegd? Ik hoop van harte dat wanneer u moest zeggen: nee, daar weet ik niet van, dat de vraag in uw hart is gaan leven: "Hoe werkt de Heilige Geest dan in mijn hart, dat ik werkelijk last krijg van mijn zonden en mijn geweten mij gaat aanklagen.

Wel, laat ik daar dan een paar dingen over mogen zeggen. Het geweten wordt door onze oudvaders en de puriteinen wel genoemd: Gods afgezant, de onderkoning in ons hart. Gods stem in onze ziel. Gods wachter in stad Mensziel. Wie naar die laatste uitdrukking luistert, hoort dat hij afkomstig is van John Bunyan. In De Heilige Oorlog schildert Bunyan de inwoners van Stad Mensziel. Daar is burgemeester Verstand, maar daar is ook heer Geweten. Van deze heer Geweten zegt Bunyan het volgende: 'Voor de inname van de stad door Diabolus (dat is de zondeval) was hij een heel geleerd persoon. Hij was belezen in de goede wetten van Koning El-Schaddai. Als een getrouw verslaggever van de wetten van de Heere had hij grote invloed in de stad, die hij aanwendde ten gunste van de hoogste Koning. Telkens weer dacht hij aan de dienst van El-Schaddai en bracht hij met gezag de wetten van God in herinnering. O, wat waarschuwde hij de inwoners van Mensziel ernstig voor de zonde! Grote schrik en ontsteltenis onder de inwoners waren daarvan het gevolg.' Je zou kunnen zeggen: het geweten is 'de verspieder van God'.

Het geweten werkt in ons op de volgende wijze.

In de eerste plaats zien we dat het geweten ons waarschuwt wanneer we van plan zijn om te zondigen. Eenvoudig gezegd: er gaat voor het begaan van een zonde een rood lampje branden. Of om het anders

te zeggen: er is een stem in je die gaat spreken. Het is de stem van je geweten. De stem van God, die spreekt door middel van het geweten, dat gevormd is door onder meer de opvoeding en het horen van Zijn wet. Als het gaat om verkeerde dingen, overtredingen van Gods wet, dan waarschuwt het geweten: Doe dat nu niet, je weet dat het verkeerd is. De Heere wil het niet, je zult je ouders er verdriet mee doen. In de tweede plaats registreert het geweten onze zonden. Het schrijft ze op in je geheugen.

Zojuist schreef ik over Bunyan en heer Geweten. In de Engelse versie staat 'mr. Recorder'. Met die 'recorder' wordt de griffier in de rechtszaal bedoeld, de man die alle dingen opschrijft die gezegd worden tijdens het rechtsgeding. Zo werkt ook ons geweten. Er zijn dingen in je leven gebeurd die vastliggen in je geheugen, die je maar niet vergeten kunt. Ook dat heeft te maken met je geweten. Door de registratie van mijn geweten kan ik de dingen uit het verleden, en met name die dingen die verkeerd waren, me nu nog heel scherp herinneren. De donkere bladzijden uit ons levensboek. Dat ik mijn ouders bedroog. Dat ik de docent op school getreiterd heb. Die keren dat ik dronken thuiskwam. Ik weet nog precies wanneer het gebeurde en wat ik gedaan heb. Het zijn heel pijnlijke herinneringen voor een kind van God met een teer geweten. Hoor maar hoe het bij David spreekt in Psalm 25, als hij terugdenkt aan zijn jeugd: 'Gedenk niet der zonden mijner jonkheid noch mijner overtredingen, gedenk mijner naar Uw goedertierenheid, om Uwer goedheid wil, o Heere' (vers 7).

Dat ons geweten alles registreert, blijkt ook uit wat onze Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt in het laatste artikel: 'Alsdan zullen de boeken (dat is de consciëntiën) geopend (...) worden.' Hier functioneert het geheugen van ons geweten op een

heel bijzondere wijze en op een heel bijzonder moment, namelijk wanneer we voor Gods rechterstoel staan. Dan komt alles voor den dag. Alles wat we hebben gedaan, waarvan we dachten dat niemand het wist. En dan is het niet de Heere in de eerste plaats, Die ons dat doet zien. Nee, het is mijn geweten, dat als een geopend boek mij en de hemelse Rechter alles laat lezen wat ik gedaan heb. Het is het boek van mijn geweten dat dan geopend wordt.

Ten slotte zien we dat het geweten ons ook herinnert en beschuldigt ná het doen van de zonden. Het is die stem die vanbinnen zegt: Nu heb je het tóch gedaan. Ondanks dat ik je gewaarschuwd heb! Wat is dat aangrijpend: zondigen tegen je geweten in. Maar wat een zegen als dit geweten blijft spreken. Dat het je na de zonden blijft herinneren aan wat je gedaan hebt. En waarom? Opdat je er niet overheen zou leven. Ja, het geweten spreekt als een genadegave van God juist om je te brengen tot erkenning en belijdenis van je zonden. Het geweten spreekt, opdat je met het schaamrood op je kaken zult belijden: 'Ik heb het verkeerd gedaan, ik sta schuldig tegenover God en tegenover mijn naaste.'

Wat we hierboven gezegd hebben zou je kunnen noemen de waarschuwende of aanklagende functie van het geweten. Wat een goedheid van God dat de Heere ons nog een sprekend geweten geeft, dat het niet is toegeschroeid als met een brandijzer. Dan zou je echt een gewetenloos mens zijn. Het gevoel van schaamte, schande en schuld is genade van God in een gevallen wereld. Hij wil het gebruiken om ons voor zonde en kwaad te bewaren. Mag het zo ook al functioneren in uw leven?

ds. A.A. Egas

Lessen uit de eerste Thessalonicensenbrief (12)

De echo van het Evangelie

Want van u is het Woord des Heeren luidbaar geworden niet alleen in Macedónië en Acháje, maar ook in alle plaatsen is uw geloof, dat gij op God hebt, uitgegaan, zodat wij niet van node hebben iets daarvan te spreken. Want zij zelve verkondigen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen (1 Thessalonicensen 1: 8-9).

Eén van de wonderlijke verschijnselen in de natuur is de echo. Al van oude tijden af heeft het de mensen tot verwondering gebracht. Vooral in het bergachtige Griekenland, waar de echo vaak werd beluisterd, heeft men allerlei verhalen (mythen) verteld om dit natuurverschijnsel te verklaren.

Als nu de apostel Paulus een brief schrijft aan de gemeente van Thessalonica, gelegen in hetzelfde Griekenland, gebruikt hij in de grondtaal een woord dat verwant is aan 'echo'. In onze vertaling is het zo weergegeven: *'Van u is het Woord des Heeren luidbaar geworden'*. Die uitdrukking betekent, dat het Woord van God als het ware geëchood heeft in het leven van de Thessalonicensen. Het Evangelie is niet alleen tot de Thessalonicensen gekomen. Het vond ook niet alleen weerklank in hun hart. Maar het ging ook weer van hen uit. Hoe dan? Op twee manieren.

Om te beginnen hebben de Thessalonicensen zelf gesproken over het Woord van God. Ze woonden in – en wellicht ook rondom – een grote havenstad, waar allerlei handel gedreven werd. Dáár deden ze hun werk en ontmoetten ze allerlei mensen. Mensen uit heel Griekenland en ook nog van daarbuiten. En als ze de gelegenheid kregen, spraken ze over Gods Woord met die andere mensen. Ze vertelden over de Schepper van

hemel en aarde. Ze vertelden over de noodzaak om God te zoeken. Ze vertelden over de noodzaak om met God verzoend te worden. Ze spraken over de dag van de wederkomst. Ze spraken ook over Christus, het door God gegeven Lam Gods.

De vraag is: Hoe is dat bij ons? In ons dagelijks leven? Op ons werk? Natuurlijk, we hebben op school en in ons werk allereerst de verantwoordelijkheid om dat werk naar ons vermogen te doen. De Bijbel laat nergens ruimte om ons werk te verzuimen of daar slordig in te zijn en intussen wel allerlei getuigenissen te laten klinken. Daar waarschuwt de apostel in deze zelfde Thessalonicensenbrief juist dringend tegen. En ook is het waar dat we niet altijd zo makkelijk iets kunnen zeggen over het Woord van God. Je moet je werk maar doen te midden van mensen die snel reageren met een vloek! Maar toch: Is er bij ons het gebed, aan het begin van de werkweek en werkdag, of de Heere ons een gelegenheid wil geven om te spreken over Zijn Woord? En of de Heere ons kracht en wijsheid en woorden wil geven?

Wie het Nieuwe Testament aandachtig leest en ook de praktijk van de Vroege Kerk bestudeert, ontdekt dat de kerk in die tijd niet groeide door bijzondere activiteiten en zeker niet door aanpassing aan de wereld. Nee, het was het eenvoudige getuigenis – in woord en wandel – van christenen in hun eigen leefomgeving, dat de Heere wilde zegenen.

Er was nog iets. De Thessalonicensen hebben niet alleen zelf gesproken. Maar er werd ook óver hen gesproken. *'In alle plaatsen is uw geloof, dat gij op God hebt, uitgegaan, zodat wij niet*

van node hebben iets daarvan te spreken,' schrijft Paulus. Wat bedoelt de apostel daarmee? Wel, we krijgen uit dit vers de indruk dat Paulus als hij in een bepaalde plaats kwam, ook over het werk van God in andere plaatsen vertelde. Hij stelde soms ook in de ene plaats het leven van christenen in een andere plaats tot een voorbeeld. Maar nu hij verder gereisd is na zijn bezoek aan Thessalonica, ontdekt hij telkens als hij wil vertellen over het werk van de Heere in deze stad, dat de mensen daar al van gehoord hebben. Er is dus echt iets uitgegaan van de Thessalonicensen! Ze zijn door genade leesbare brieven geworden!

Wat hebben de mensen dan over de Thessalonicensen gehoord? Dat schrijft Paulus in vers 9: *'Want zij zelve verkondigen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen'*. Ze hebben dus om te beginnen iets gehoord over die drie weken (sommige uitleggers denken aan een nog langere periode) dat de apostel in Thessalonica was en het Woord preekte. Dat Woord vond – door de krachtige werking van de Heilige Geest – ingang in de harten van de Thessalonicensen. En het veranderde hun hart en leven. Er kwam echte, Bijbelse bekering. Maar daarover Deo volente de volgende keer.

ds. A.J.T. Ruis

De verstandige zwijgt.

De profeet Amos karakteriseert de tijd waarin hij als profeet onder Israel optreedt als een boze tijd. Amos verheft zijn waarschuwend stem in Bethel, waar koning Jerobeam de kalverendienst heeft ingevoerd. Het is een boze tijd vanwege de eigenwillige godsdienst, waarmee het volk denkt Gode aangenaam te zijn. Het is ook een boze tijd vanwege de vele zonden van onrecht en verdrukking. Het is vooral een boze tijd omdat “de verstandige” niet spreekt, maar zwijgt. De vraag die nu beantwoord moet worden is naar de betekenis van die woorden uit Amos 5 vers 13. Daar lezen we: “Daarom zal de verstandige te dier tijd zwijgen, want het zal een boze tijd zijn”.

Spreekt de profeet hier van een stilzwijgen van de rechtvaardigen onder Gods welverdiende oordelen? Gods kind leert immers dat de Heere rechtvaardig is in al Zijn wegen en werken? Je hoort David bijvoorbeeld belijden in Psalm 39: “Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan”, vers 10. Bedoelt Amos dat, als hij zegt dat de verstandige zwijgt in een boze tijd? Ik denk het niet. Moeten we het dan zo opvatten dat het een oordeel van God is dat de rechtvaardigen niet meer (mogen) spreken? Ook die gedachte is naar mijn mening onjuist. God had immers Zijn knecht Amos naar het tienstammenrijk gezonden om te spreken, niet om te zwijgen en om allen die God vreesden eveneens op te roepen te zwijgen. God Zelf sprak wel en zouden Zijn kinderen dan zwijgen?

Wat de profeet Amos dan wel bedoelt? Wel, hij tekent hierin het boze van zijn tijd: God spreekt (gelukkig) nog, maar de verstandigen zwijgen, en dat is erg! Het is schuld. Dat stilzwijgen moet verbroken worden!

Natuurlijk zijn er allerlei redenen aan te voeren door die verstandigen zelf, waarom zij zwijgen. Zij zouden kunnen wijzen op het feit dat ze toch geen gehoor vinden. Hun woorden van waarschuwing worden verworpen. Lees maar Amos 5:10 “Zij (de inwoners van Bethel) haten in de poort degene die bestraft en hebben een gruwel van dien, die oprecht spreekt”. Gods kind zou ook kunnen besluiten uit machteloosheid te zwijgen omdat de bozen toch in de meerderheid zijn. Men zou ook kunnen zwijgen uit moedeloosheid: het kwaad is al zo ver gevorderd en de maatschappij zo verrot, dat houdt niemand meer tegen.

We kunnen er echter niet omheen dat het onjuist is dat zij die God vrezen zwijgen. Dat is juist zeer onverstandig. Spreken moet, zolang God het niet verbiedt, ook al zijn de dagen boos en ook al is het kwaad diep geworteld in de samenleving en ook al wordt er naar de stem van de minderheid der verstandigen niet meer gehoord!

Neem Amos zelf eens. Hem werd door de valse priester Amazia het zwijgen opgelegd, maar Amos gaat hem des te directer toespreken. Neem de apos-

telen die te horen kregen dat ze niet meer in “die Naam” mochten spreken: “Wij kunnen niet laten te spreken”, Hand. 4:20. De apostelen waren beziel met de Heilige Geest en daar heb je het! Die Geest had ook Amos en die Geest had ook Micha, die zei: “Maar waarlijk, ik ben vol van kracht van de Geest des Heeren; en vol van gericht en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijn overtreding en Israel zijn zonde”, Micha 3:8.

Zitten we met de overdenking van deze dingen niet midden in onze eigen tijd? Er wordt veel gepraat, maar er wordt ook veel gezwezen! En juist door diegenen die wat te zeggen hebben! Laat de hand in eigen boezem mogen gaan! En laat het tekenen van deze nood ons uitdrijven tot de Heere om Zijn onmisbare Geest!

Laten we beginnen in de kleine kring van onze gezinnen en families en gemeenten. Wordt Gods Naam nog openlijk groot gemaakt bij uitredingen? Worden de kinderen vanuit de liefde en de gunning opgeroepen de Heere te vrezen? Worden de kinderen nog gewaarschuwd door ouders en grootouders en worden zorgeloze en koude ouderen nog gewaarschuwd? Spreekt men nog van de wegen des Heeren? Wordt er met elkaar gesproken na de kerkdienst over de preek? Wordt er nog wat gezegd als Piet om 2 uur 's nachts thuis komt? En binnen de gemeente? Als we dingen waarnemen die onjuist, onbijbels zijn, spreken we dan? Of zeggen we: daar moet de dominee nodig eens achter aan! Is er toezicht op elkaar en een waarschuwen van elkaar met het oog op de kostbaarheid van onze onsterfelijke ziel?

Bij alle (vergader-)rumoer is het zo stil geworden, vindt u ook niet? De verstandige zwijgt.

Neem de bredere kring van ons werk en onze positie in de maatschappij. Schrijven we die en die minister of dat en dat kamerlid wel eens een brief?

Het is een boze tijd, waarin we leven. Al Gods geboden worden overtreden, zonder schaamte. Voor de zonde moet steeds meer plaats komen; het wordt zelfs geen zonde meer genoemd. De mens is zo mondig; het dringt door in onze kringen. De kinderen zijn mondig en de ouders zwijgen. Het gaat alles ook zo verbazend snel, al die zondige ontwikkelingen.

Het beslag is weg. Wat maakt nu nog indruk op een mens? Met God en de Heere Jezus wordt ontzettend gespot in de media en in de kunst. Al deze dingen kunnen zo overrompelend werken dat de verstandigen als lam geslagen zwijgen. Het is te begrijpen. Maar het is niet goed te praten. De Geest Die wijsheid en vrijmoedigheid geeft hebben we meer dan ooit nodig. Het gebed om de Geest, om van Hem gelegenheid en genegenheid te vragen om te spreken en om verlost te worden van valse schaamte. We leven inderdaad in een andere tijd dan 100 jaar geleden. Ik las van een predikant die in het jaar 1904, terwijl hij in de wachtkamer van een station op de trein zat

te wachten, een muzikant aansprak die het station wat op wilde vrolijken. Waar de reis heen ging? Of de man bedacht dat we allen op reis waren! Toen de man spottend begon te reageren vielen anderen uit de wachtkamer de dominee bij. Ziet u het anno 2018 nog gebeuren? De tijden zijn inderdaad zeer boos. Maar om veel liefde, geduld en wijsheid vragen. En om een gelegenheid. In ieder geval niet zwijgen. Zeker vandaag niet en zeker in Nederland niet: O land, land, land, hoor des Heeren Woord!

ds. K.Hoefnagel

PERS BERICHT

UITNODIGING REVOKE

Alle kinderloze echtparen worden hierbij van harte uitgenodigd voor onze bijeenkomst op D.V. zaterdag 3 november 2018 in het kerkgebouw van de Hersteld Hervormde Gemeente in Elspeet, Vierhouterweg 45 te Elspeet.

Programma

14.15 uur	inloop en ontvangst
14.45 uur	opening door Anton de Groot, voorzitter
15.00 uur	inleiding door mevr. C.G. de Visser (directrice Zorgcentrum Oranjehof)
15.45 uur	pauze
16.15 uur	nabespreking met vragenbeantwoording
16.45 uur	sluiting

Wie zorgt er straks voor ons?

Na afloop is er een gezamenlijke warme maaltijd. U kunt zich hiervoor tot uiterlijk D.V. 19 oktober 2018 aanmelden via aanmelden@revoke.nl of via 0318 - 45 65 87.

De kosten voor de maaltijd bedragen € 15,- per persoon. Dit bedrag kunt u ter plaatse aan onze penningmeester betalen.

De voorjaarsbijeenkomst wordt gehouden in Barendrecht op D.V. 23 maart 2019. Het thema is 'Onbegrepen wegen. Onze waaroms rondom kinderloosheid.'

Voor alle blijken van medeleven, in welke vorm dan ook, na het overlijden van onze lieve moeder, oma en overgrootmoeder,

Woltertje Vlietstra-Koster

betuigen wij onze oprechte dank.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Zeist, september 2018.

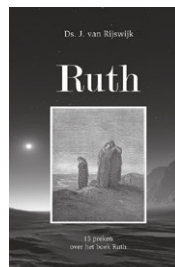
BOEKBESPREKINGEN

Dr. H.F. Massink, Oog voor de schepping. De opdracht duurzaam om te gaan met de aarde. Paperback, 159 blz., € 16,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 0290 6264.

Dit boek gaat over duurzaamheid. Het is terecht dat daar ook in onze kringen meer aandacht voor komt. De auteur voert op grond van Gods Woord een

pleidooi met zorg en respect om te gaan met de schepping. Hij geeft informatie over de stand van zaken in de wereld, in Europa en in Nederland. Er zijn inderdaad problemen die om een oplossing vragen. Op drie gebieden zijn de grenzen overschreden: klimaat, biodiversiteit en stikstofkringloop. (blz. 82). Concrete suggesties worden aangereikt hoe wij in de praktijk onze persoonlijke verantwoordelijkheid kunnen nemen. Dat kan door de manier waarop we eten, ons kleden, wonen en reizen. Zo worden er kritische vragen gesteld aangaande het toenemende en onbelaste vliegverkeer. We kunnen ook letten op datgene wat we kopen en gebruiken. Er kan invloed uitgeoefend worden op politieke besluitvorming. Politici hebben ook zelf een verantwoordelijkheid net zoals het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Het boek bevat interviews met een aantal personen voor wie duurzaamheid een belangrijk thema is. Achterin het boek is een literatuurlijst opgenomen voor hen die zich nog wat verder in het onderwerp willen verdiepen. Het boek biedt stof tot nadenken en gesprek over duurzaamheid.

Ds. J. van Rijswijk, Ruth, gebonden, 206 blz., € 17,50, Uitgeverij Lucas Boeken, Tholen, ISBN 978 94 90165 26 0.

Het boek bevat vijftien preken over het boek Ruth. De auteur laat zien dat de Heere Zijn raad volvoert. De heidense Ruth wordt een voormoeder van Jezus Christus. Vanuit Boaz worden duidelijke lijnen getrokken naar de Borg van het Nieuwe Testament. Op blz. 185 lezen we "Gemeente, de meerdere Boaz, Christus, zal dwars door alles heen het geslacht van Zijn Kerk behouden. De meerdere Boaz schenkt het leven en brengt terug in de gemeenschap met God. Hij maakt met Ruth alles wel, voor tijd en eeuwigheid. Hij aanvaardt alles. Als dat in het leven van Gods kinderen

ervaren wordt, mag er iets verstaan worden van de roemtaal uit Romeinen 8: 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt, wie is het, die verdoemt?'"

Dr. L.F.Groenendijk, De pedagogiek van Jacobus Koelman, inhoud en bronnen, grondslag en ambitie, Een klare bestiering om de kinderen voor den HEERE op te voeden, paperback, 299 blz., € 19,95, Uitgeverij Labarum Academic, Apeldoorn, ISBN 978 94 0290 4963.

De auteur heeft een gedegen werk op niveau geschreven waarin hij weergeeft welke bronnen Koelman gebruikte voor zijn opvoedingsboek 'De pligten der ouders, in kinderen voor Godt op te voeden' (1679). Voor een belangrijk deel heeft Koelman geput uit werken van Engelse puriteinen, onder wie Richard Baxter (1615-1691). Het boek geeft inzicht in het werk van Koelman. Lijnen worden getrokken en verbanden worden gelegd. De auteur geeft op wetenschappelijke wijze inzicht in de pedagogiek van Jacobus Koelman. Sinds eind vorige eeuw is bekend welke boeken Koelman in zijn bibliotheek had staan. Hij was inderdaad in het bezit van werken van Engelse puriteinen die over opvoeding geschreven hadden en heeft daar gebruik van gemaakt. Het boek van Koelman 'De pligten der ouders' kan ook vandaag nog goede diensten bewijzen voor de praktijk van een godsdienstige opvoeding. Tenslotte een citaat. We lezen op blz. 112 'Weer wel in overeenstemming met Baxter bepaalt hij (dat is Koelman- vH), de ouders erbij dat zij bij de doop hun kinderen aan God hebben toegewijd en plechtig beloofd hen te zullen opvoeden als kinderen van God, 'niet voor het vleesch, de wereld en den duyvel, maar voor hem, om hem te dienen en te leven.'"

John Owen, De gezonde leer, gebonden, 144 blz., € 14,95, Brevier Uitgeverij, Kampen, ISBN 9789492433268.

John Owen (1616-1683), die wel de Engelse Calvijn wordt genoemd, was een groot geleerde, maar kon ook op eenvoudige wijze de leer van Gods Woord op schrift stellen. Twee dagen voor zijn dood schreef Owen de volgende woorden: "Ik ga naar Hem Die ik

met mijn gehele hart heb liefgehad, of nog beter, naar Hem Die mij heeft liefgehad met een eeuwige liefde; dat is de gehele grond van al mijn troost (...) Ik verlaat het schip van de kerk in een storm, maar wanneer de grote Loods aan boord is, zal het verlies van een arme onderroeier van weinig betekenis zijn." Owen schreef in 1645 voor de gemeente van Fordham, waar hij predikant was van 1643-1646, twee catechismussen, een voor kleine kinderen en een voor wat oudere kinderen. Owen wilde dat zijn gemeente meer zou weten van de geloofsleer. De catechismussen waren bedoeld om thuis te gebruiken en kunnen als zodanig ook in ons land en in onze tijd gebruikt worden. Als het over de ambten van Christus gaat begint Owen met het Koninklijk ambt omdat de Heere Jezus Christus vanuit de hemel Zijn Kerk regeert. Op grond van Zijn priesterlijke werk brengt Hij al de Zijnen toe. In dat kader staat Zijn profetische ambt. We zijn een levend lid van de kerk als we door levend, rechtvaardigend geloof met Christus verenigd zijn. Geloven is een rusten op Gods beloften die in Christus ja en amen zijn. De Heilige Geest werkt het geloof door de krachtadige, inwendige roeping. Ds. P. de Vries besluit zijn inleiding met deze woorden: "Mijn wens is dat het gebruik van deze catechismi mag

leiden tot een levend geloof in Christus en waarachtige bekering tot God en verdere oefening in de praktijk van de godzaligheid. Dan geven wij God in onze eeuwige zaligheid alle eer."

Een lied op den sabbatdag, deel 5, 112 blz., drukkerij Verloop Alblasserdam, ISBN 978-90-71287-87-9.

Uitgave Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en Zondagsheiliging.

Opnieuw is een boekje verschenen waarin benadrukt wordt hoe de Heere de naleving van het vierde gebod eist. Het boekje leest vlot en geeft treffende gebeurtenissen weer. Boven blz. 28 staat 'Sabbatsringen.' Een graanhandelsbedrijf in Giessen liet nieuwe graansilo's bouwen. Degene die deze silo's zou bouwen zei dat het

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 23 oktober 2018. Kopij graag binnen donderdag 11 oktober.

LCJ

Het LCJ heeft een Bijbelschets gemaakt over orgaandonatie. Te bestellen via www.lcj.nl/webshop. Er zullen Bijbelstudieconferenties belegd worden. Informatie gjdjong@lcj.nl

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 26,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde

Staten en Canada \$ 27,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

*Begravenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen*

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40	Waardenburg 0418 - 65 20 39
---	-----------------------------------	--------------------------------

H. de Jongh D.D.E. Meliester M.K. Ligthart A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl

werk op zondag door zou moeten gaan. Maar de eigenaar van het bedrijf was daartegen. Toen werd er een oplossing gevonden. Op zaterdag zou een zogenaamde onthardingsring worden aangebracht, het werk zou op zondag stilliggen en op maandag weer voortgezet worden. Zo is er inderdaad gebouwd. Later kon je dit zien aan de graansilo's. Ongeveer halverwege waren ringen ontstaan die duidelijk zichtbaar waren. Op de blz. 80-83 lezen we over 'Niet vissen op zondag.' Een schipper weigerde vastberaden te gaan vissen op zondag. De schipper waarschuwde de reder die dit van hem eiste. Twee schepen zijn kort daarop vergaan en het kantoorpand van de reder is verbrand. Wie lid is van de Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagsheiliging is dit boekje gratis toegezonden. Wie geen lid is kan het bestellen voor € 5 en vanaf tien exemplaren voor € 3.

Lees eens een oudvader !

Een cursus in vraag en antwoordvorm geeft de cursist op een prettige manier een beter begrip van de leesstof. Doet u mee?

Zie ons ruime aanbod op de website.
Of vraag een gratis brochure aan.

www.cursussenoudvaders.nl

Reijerskoop 251- 2771BK - Boskoop tel. 0118-583025 /0172-532796

Laura Zwoferink, Kinderboekjes.
Het dochttertje van Jairus, € 4,90. De wijzen, € 4,90. Deze twee boekjes zijn bestemd voor de allerkleinsten. De goede Herder, € 9,90. Abraham, € 9,90. Deze twee boekjes kunnen voorgelezen worden

vanaf vier jaar en zelf gelezen worden vanaf zeven jaar.
Uitgeverij Den Hertog, Houten.

Jan Schippers en Addy de Jong, 10x10 SGP. Een boekje over honderd jaar Staatkundig Gereformeerde Partij, 173 blz., € 14,95, ISBN 867 90 8718 0973, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn.

Jan Schippers is directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor de SGP en Addy de Jong is politiek verslaggever en commentator voor het Reformatorisch Dagblad. Een leuk boekje (tekst en illustratie) voor hen die wat meer willen weten over de SGP.

VAN STAVEREN
begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begravenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR. Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Steun het evangelisatiewerk in Gent
en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.